

Teknik & Miljø
Bornholms Regionskommune
Skovløkken, Tejn
3770 Allinge

03.02.2017

Vedr.: Nyt museumsbyggeri ved Bornholms Kunstmuseum i Rø

Med henvisning til Bornholms Regionskommunes indkaldelse af idéer eller forslag til planlægning for nyt museumsbyggeri ved Bornholms Kunstmuseum i Rø, den 10. jan. 2017, vil Foreningen Bornholm hermed kommentere og give forslag til en kommende planlægning.

Det skal indledningsvis nævnes, at Foreningen Bornholm allerede har kommenteret en miljøscreening (i kopi nedenfor) i forbindelse med den forestående planlægningsproces, idet der på de berørte landskaber er pålagt servitutter, som Foreningen Bornholm fik tinglyst i 1918. Disse servitutter giver Foreningen Bornholm ret og pligt til at påtale forhold af landskabelige og æstetiske forhold for de berørte matrikler.

I opslaget på BRK' hjemmeside spørges der efter ideer og forslag til en kommende planlægning:

- Har du forslag og/eller idéer til det forestående planarbejde?
- Er der særlige hensyn der bør inddrages i planlægningen?

Som svar på dette foreslår Foreningen Bornholm, at der ved det kommende planarbejde:

- *Foretages en landskabsanalyse og miljøvurdering*
- *Udskrives en international arkitektkonkurrence til nyt museumsbyggeri, som grundlag for en lokalplan.*
- *Sikres, at den bestående kunstmuseumsbygning bevares, dog kan en tilbygning tillades, under betingelse af at den friholdes fra den eksisterende bygning med diskret forbindelse hertil.*
- *Sikres, at der ikke bygges yderligere i det åbne landskab nordvest for det eksisterende museumskompleks, men at nyt byggeri evt. placeres sydøst for dette.*
- *Sikres at stiforbindelsen til Helligdomsklipperne holdes fri og farbar med uhindret adgang for alle.*

Foreningen Bornholm er bekendt med flere allerede indkomne høringssvar. Foreningen Bornholm er enig i den kritik der fremsættes af de landskabelige og arkitektoniske forhold ved forslaget til den nye tilbygning. I flere af disse understreges det, at både landskab og det eksisterende Kunstmuseumsbyggeri er af så stor værdi, at det storslåede landskab især nordvest for Kunstmuseet ikke tåler yderligere belastende byggeri.

Foreningen Bornholm finder, at den skitserede tilbygning i volumen og udtryk ikke er i harmoni med det eksisterende byggeri.

En tilbygning bør friholdes fra det nuværende Kunstmuseum og den bør holdes i passende afstand og med en diskret forbindelse hertil.

Dette er uddybet i det nævnte svar på en tidligere miljøscreening, som ses nedenfor.

Den nuværende lokalplan er gældende for et Kunstmuseum og tilhørende kollegiebyggeri.

Hvad angår rammerne for det kommende planarbejde bør det vurderes, om det får betydning, at der er tale om to selvstændige statsanerkendte museer, samt at det eksisterende kunstmuseumsbyggeri er offentligt ejet, medens den skitserede tilbygning, med Bornholms Museumsforening som bygherre, bliver "privat" ejet.

Som en kommentar til den nu udsendte høring om forslag og ideer til det kommende planarbejde finder Foreningen Bornholm det beklageligt og kritisabelt, at et planarbejde først indledes nu. Det undrer, at bygherren Bornholms Museumsforening ikke tidligere har anmodet om at iværksætte et planarbejde, for at sikre sig at den skitserede tilbygning ville være mulig inden for et gældende plangrundlag.

Det synes at være en bagvendt fremgangsmåde i forhold til det demokratiske planlægningsprincip, som først nu påbegyndes.

Det er således vanskeligt, at give ideer og forslag i forhold til det fremlagte skitseprojekt, der fremstår så "færdigt", at det nærmest forekommer at være en formssag at få de planmæssige godkendelser, der skal til.

Offentligheden på Bornholm har ganske vist i flere år kendt til lignende, mindre planer, men planarbejdet, som der nu lægges op til, burde efter vores opfattelse være startet tidligere.

Foreningen Bornholm håber, at dette høringssvar med ideer og forslag, kan få de involverede parter til at ændre planer således, at de hensyn efterleves, som Foreningen Bornholm ved de i 1918 tinglyste servitutter havde forventninger om, ville blive respekteret i fremtiden.

Med venlig hilsen

På bestyrelsens vegne

Svend Kramp
Formand

Bilag: Foreningen Bornholms svar på miljøscreening – gengives nedenfor:

Foreningen Bornholms kommentarer til Miljøscreening om museumsbyggeri i Rø, 15.1.2017

Foreningen Bornholm (FB) er enig i den indledende screeningsafgørelse i henhold til MVL § 3 (Lov om Miljøvurdering af planer og programmer), der samlet vurderer, at planforslaget vil få en væsentlig indvirkning på miljøet og derfor er omfattet af lovens krav om Miljøvurdering.

I det foranstående korte skema har Bornholms Regionskommune afkrydset, at planen vil få væsentlig indvirkning på miljøet. FB mener desuden, at da der er tale om forslag til en helt ny kommuneplan samt lokalplan for et væsentligt større område end det nuværende museumsbyggeri, er der IKKE tale om et mindre område på lokalt plan eller små ændringer i gældende plangrundlag, så det taler også for at udarbejde miljøvurdering. Derimod er vi enige i, at planen ikke betyder en væsentlig påvirkning af et Natura 2000- område.

I beskrivelsen af planforslagets indhold og formål hæfter FB sig ved, at den eksisterende museumsbygning er opført i 1993 som resultat af en arkitektkonkurrence med 187 deltagende projekter og udvidet i 2003 af den oprindelige arkitekt.

Derfor undrer det, at det foreliggende skitseprojekt/planforslag ikke også er resultat af en arkitektkonkurrence, eller udarbejdet af den oprindelige arkitekt, men er en videre bearbejdning af en enkelt anden arkitekts skitseforslag fra 2012 om et decideret lymuseum, som nu er udvidet væsentligt til også at omfatte et kulturhistorisk museum. Især da tilbygningen forudsætter nedrivning af det eksisterende museumstårn, altså et kraftigt indgreb i den nuværende arkitektur, samt foreslås placeret vinkelret på det nuværende byggeri på en måde, der bryder markant med landskabets karakter af en åben skråning ned mod klippekysten (se nedenfor).

FB finder det også meget forkert, at den nuværende fredede vandresti ned til kysten bliver afskåret af tilbygningen. I projekt materialet er beskrevet, at den middelalderlige sti føres som en ledelinje fra parkeringspladsen igennem bygningsmassen ned mod kysten, ligesom den såkaldte kilde (uden historisk belæg for beliggenheden) går som en vand-rende igennem det nuværende museums etager.

FB vil derfor fastholde, at den vestlige gangsti til kysten forlægges uden om tilbygningen, så der fortsat bliver direkte åben adgang fra parkeringspladsen til kysten, ligesom stien øst for museet.

I øvrigt finder FB det svært at vurdere, hvor den omtalte kommende nye store parkeringsplads skal placeres, hvor til- og frakørsel skal ske, og hvordan hele det vejanlæg indpasses i landskabet.

Med hensyn til det detaljerede screenings-skema er FB enig i de fleste vurderinger om graden af påvirkning af landskab og miljø. Men vi vurderer ikke, at projektet/planen vil få væsentlig positiv betydning for erhvervsliv og detailhandel i oplandet. Det er kun til gavn for museet. Til gengæld vil projektet få en vis grad af påvirkning for svage grupper/handicappede til fællesarealer i det åbne landskab, selv hvis den omtalte sti til kysten føres uden om museumstilbygningen.

Som den væsentligste anke er FB helt enig i vurderingen af, at planen vil få væsentlig påvirkning af den landskabelige værdi og den overordnede landskabs-struktur. Som det er beskrevet i skemaet er den eksisterende bygningsmasse tilpasset landskabets skrånende flader ned mod kysten, som en parallel linje til egnens bånd af skovbevoksede sprækkedale. Mens den skitserede tilbygning med sin massive og ret høje bygningsmasse bryder med den landskabsstruktur og tværtimod vil virke som en stopklods for synet mellem kysten og landevejen samt det bagvedliggende højere landskab.

For Foreningen Bornholm
Svend Kramp, formand